

Uvodnik

Zimsko številko pričenjamo z Žariščem, v katerem G.Pilko in E.M.Gadžijev predstavljata sodobne principe kirurškega zdravljenja jetrnih zasevkov raka debelega črevesa in danke. V zadnjih letih se je preživetje bolnikov z jetrnimi zasevki izboljšalo zaradi številnih novosti v kirurškem zdravljenju in z uvedbo novih metod zdravljenja jetrnih zasevkov. V rubriko Pregledi smo uvrstili prispevek P.Strojana in B.Zakotnika, ki poročata o obetavni kombinaciji obsevanja in cetuksimaba pri bolnikih s ploščatoceličnim karcinomom glave in vratu. J.But Hadžić in C. Bilban-Jakopin predstavljata rezultate retrospektivne analize o vplivu pooperativnega obsevanja pri multimodalnem zdravljenju lokalno napredovelega raka dojk. D. Ribnikar in sodelavci so analizirali potek bolezni pri bolnicah s HER-2 pozitivnim rakom dojk. Ugotovili so, da je status HER-2 najpomembnejši neodvisni napovedni dejavnik poteka bolezni tako pri bolnicah s prizadetimi kot pri bolnicah z neprizadetimi pazdušnimi bezgavkami. Rubriko Za prakso pričenjamo s prispevkom T. Stopar Pintarič, ki govori o primerjavi učinkovitosti in varnosti površinskega in kombiniranega bloka vratnega pleteža v primeru minimalno invazivne paratiroidektomije. Po izkušnjah je priporočljiv površinski blok zaradi preprostejše izvedbe in manjše možnosti za nastanek resnih zapletov. J.Benedik predstavlja delirij v paliativni medicini, ki se pojavi pri skoraj vseh bolnikih v terminalni fazi in je pogosto spregledan. Zdravljenje vključuje tako nefarmakološke kot farmakološke ukrepe, s katerimi želimo bolnika orientirati, če je to smiselno, predvsem pa ublažiti prestrašenost in stisko. S.Borštnar piše o mestu bifosfonatov pri zdravljenju bolnikov z rakom. Bifosfonati so ključno zdravilo za hiperkalcemijo, lahko pa preprečijo, zmanjšajo ali odložijo zaplete, ki nastanejo zaradi zasevkov v kosteh. A.Pogačnik govori o šoli za presejalce v okviru državnega programa ZORA. Od jeseni 2007 do letošnje pomladi je potekalo že drugo izobraževanje presejalcev za pregledovanje brisov vratu maternice. M.Florjančič in sodelavke poročajo o

sodelovanju uporabnic – žensk in deklet v programu ZORA, ki svoja vprašanja naslavlja na Register ZORA. V rubriki Novosti I.Koković in S. Novaković poročata o molekularni diagnostiki limfomov, A. Ličar in S.Novaković pa o iskanju mutacij v tumorskem supresorskem genu Tp53. O določanju mutacij pri bolnikih z dedno obliko kožnega melanoma piše P. Cerkovnik s sodelavci, V. Stegel in S.Novaković pa predstavljata določanje polimorfizmov in mutacij v genih MLH1 in MSH2 pri nepolipoznem raku debelega črevesa. G. Serša s sodelavci poroča o učinkih elektrokemoterapije na žilje tumorjev. J.Červek predstavlja novo tarčno zdravilo metilnaltreksonijev bromid, ki se uporablja za zdravljenje zaprtja, ki je nastalo zaradi opioidov. N. Ozimic piše o problemih komunikacije bolnik - zdravnik, ki jih je opazila med študijem medicine. J.Ocvirk poroča o novostih na področju tumorjev prebavil in melanoma na kongresu ASCO 2008, B.Šegedin o 21. onkološkem vikendu, M.Sonc pa o mednarodnem srečanju kliničnih farmacevtov. Sledijo še knjižne novosti, promocije in napredovanja.

Onkološki inštitut Ljubljana praznuje letos 70-letnico svojega obstoja. Takšen jubilej morda ni posebno visok za bolnišnice, je pa nekaj posebnega na področju onkologije, saj je bil ustanovljen s strani zanesenjakov pred sedemdesetimi leti kot - če že ne prvi - pa vsaj med prvimi vseobsegajočimi onkološkimi centri na svetu. Iskrene čestitke vsem, ki so prispevali k temu razvoju, na mladi generaciji pa leži velika odgovornost za bodočnost.

Vsem bralcem voščim srečno in uspehov polno 2009!

Zvonimir Rudolf, glavni urednik

